

వీరమూరి వీరమ్మ

ఈ గ్రంథము ప్రతిస్ట్రీయును చదువ నగినది.

వెల 0-6-0, వి. పి. గా 0-2-0

వలయువారు హిందూసులకి మేనేజరు. కంఠేరు,
కృష్ణా జిల్లా అని వ్రాయవలెను.

సకులబాయి చరిత్రము ద్వీపక

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీమనా నాథునా శ్రితజ నాథారు।

కామకోటి స్వరూపు కాస్తువా భరణు।

శ్రీహరి నామది చింతించిచాల।

యాహు త్రిపురారి సతిభక్తి గొలచి।

భలజోద్భవునిచాల సన్నతుల్ జేసి।

కలుముల చెలిపాద కమలముల్ దలచి।

కడుభక్తి నంబికా కాంత కొరంగి।

విడునక వాణి పుస్తుకపాణి వేషి।

విఘ్నముల్ దొలగింప వివిధార్చనముల।

విఘ్నేశుపాదముల్ వేడుకగొలచి।

సంస్కృతాంధ్రకవీంద్ర సంఘంబుగొలచి।

సంస్కార మొసగునల్ గురుని నుతించి।

ఘనమయిన సక్కు బాయను సాధ్యచరిత్ర।

ఘనులు మెచ్చగ ద్వీపద గావింప దలచి।

నీదయనమ్మి నే నిదివేళు చుంటి।

వాదమేలరకృతి షరదగయకొనుము!

దానవకులశిక్ష తాపసశిక్ష!

గాననాద వినోద కరినాథ వరద!

భువననిర్మితదేవబుధజనభావ!

భవనాశనశ్వేత పరమాధిపతి!

మాధవగోవింద మదనారివిసుత!

నేదాంతవేద్య శ్రీ వేణుగోపాల!

నీకర్పితంబుగా నేతేయశ్రీ!

యీకథాక్రమమెల్ల నివిరుమయ్య!

శ్రీకరంబైభువి జెలువారు సత్తి!

పాకటంబుగ గృహ్య నేణితీరమున!

అఖిలసంపదలకా కరమై జెలంగు!

నిఖిలసూరిజనంబు నిలయమైయున్న!

కరవీర మనియడు పురవరంబొకటి!

ధరణి మొలనూలు తీరుచున్నెప్పి!

సలకాపురముకన్న సభిక్తనైధవము!

వెలయుచునుండు సవ్వీట సత్వేద!

కోటి సూర్యులకన్న కొమరొప్పు చున్న!

కోటలు కుడ్యముల కొత్తపంబులును!

మాణిక్య స్థగిలహా మండపంబులును!

యాశ్చిముఖములచే సమగుండెల్లు!

పచ్చలతోరగా పృథలతోనివ్వు
 సచ్చమాంకర్పర మలగుదీపములు
 మేటియపు పుష్ప వాటికలచే వించు
 వాటమాయుద్యాన వసములుమరియు
 కమనీయమైయొప్పు కాసారములును
 విమలదకంబుచే వెలయుచు నుండు
 అయిరావతంబునై ననుభిఃఖరించు
 ఘేరుసమృశములై మెలగుకరులు
 భానురథంపువా రువములనయిన
 మానకయోషించు మహితురంగములు
 చుతురాస్యసయిన మెచ్చనియట్టి ద్విజులు
 యతులపరాక్రమ వంతులై నృపులు
 ధనపతిమించిన డనువై శ్యవరులు
 యనయంబు గృహిజేయు నట్టిశూద్రులును
 వెలయు నప్పరియందు విప్రుహృక్కరుడు
 సఖలితంబగు పుణ్య నంగతుల్మాని
 సంసారబంధ విస్తారంబు చేత
 కంసారికలనన్ని బిలువనివాడు
 నాతనిపత్నియు నట్టిదై యుండు
 సుతుహృక్కరుండుండు సుగుణహీనుండు
 యిట్టికుటుంబము నింపొందనెంతో

పట్టుగ వైకుంఠ పదవిని జేర్చి
 భువి నుద యించెనొ చెలువైష్ణవరగః
 విమల గుణఖని పరగంగసక్కు
 బాయి యనెడువేర బరగెడుసాధ్య
 బాయక యానుతు భార్యయై యొప్పె
 యాయంతి స్త్రీదేవి యను కుంటిమేని
 యాయలెరుంగక మహిమెప్పుచుండ
 యాకొమ్మభారతి యని యంటిమేని
 యాకొని తలవాకిట నుండదెపుడు
 యావంతి గమన శైలజయంటిమేని
 యావంతశూక భూషణ భార్యగాదు
 యాలేమసౌందర్య మలవియే యెంచ
 గాలల కెల్ల మేల్బంతియా యింతి
 మెరుగునీలపు సరుల్ మించినకురులు
 విపూణక కళసోము బడలించుమోము
 తిలపువ్వు ముచకన్న తీరునాశికము
 నలినాస్త్ర విలుహణాయల్ నవ్వుకన్బొనులు
 హరిణంబులజయించు నక్షలసంచు
 మెరుగుటద్దముబోలు మించుచెక్కిళ్లు
 యెలరుబింబముతీవి యెలరించుమోవి
 చలువుశ్రీ కారముల్ చెలియకణములు

మృదుపల్ల నంబులు మసేవహస్తములు।
 చెలువయిన నీలంపు చికివరజంపు।
 నూరవడితోబోరు నువిది నూగారు।
 పరువున నకనక బడుపేద నడుము।
 వసుధసింగములతో వాదించగాను।
 నిసుగ తిన్నెలబోలు నెసగు పిరుందు।
 నరటి కంబములకే డగునట్టితోడలు।
 మరుని నిచ్చుచల సామ్యంబు జెంఘికలు।
 కెందమ్మి రేవులగేరు పాదములు।
 సందంబు తాజేళ్ల నడచు మీగాళ్లు।
 ఘనితకు నివియైల నర్హులగాదు।
 మనముననే కొంత మాత్ర మెంచితిని।
 అఖిలవిద్యలయందు యతివదా దేరి।
 నిఖిలంబెరింగియా యింతయు బరగె।
 తనయిష్ట దయివంబు తగకృష్ణుడనుచు।
 యనలేని భక్తిచే నెపుడెంచు చుండు।
 మమకారములచేత మత్తులై యున్న।
 మామయ త్తనుజూచి మదినిట్లు దలచె।
 యేలనూవీరికి బాలిశత్వంబు।
 చాలునుయీబాలి చాలించరేమి।
 తలివండు లెవ్వరు తనయులెవ్వరు।

కలనంటిమాయ నిక్కముగాదలంపి
 పుణ్య బుత్రాదులు బుచ్చవప్రాయుఁ
 న్నాత్రమంతియెముక్తి మాగఁబుగాను
 కాయమ స్థిరమని కడగాన లేక
 పాయకసంసార బద్ధులెకోర్కె
 మదిలోనగల్గికా మక్రొధ లోభ
 మదమోహమత్సర మాంద్యంబుచేత
 మదమత్తులగుచు దుర్మాగులయ్యెదరు
 మువమున భువిలోని మూఁఖమానవులు
 యనితన మదినెంచి హాశ్చర్య మునను
 వనజాక్షి చింతించు వారలకొరకు
 మగనితో యెదిరించి మగువయెన్నును
 తెగువుబాడదు బాధ తగిలినగాని
 యిరుగిండ్ల పొరుగిండ్ల కెప్పుడుజనదు
 జారకాంతలతోడి సఖ్యంబు గొనదు
 అత్తమామలమాట కడుగెత్త వెరచు
 చిత్తంబులోహరి జింతింపుచుండు
 పరమ పండ్రిపాండు రంగాయటఁచు
 నిరతంబు ప్రాధికంచు నెంతయుభక్తి
 పండ్రిపురవాస పరమ దయాలో
 ఖండితాళలసాప కానకుతార

మధురైత్య సంహార దధిభంక కోర
 వదసనిజ్జితచంద్రి వరగుణ సాంద్రి
 సేనకాదిముని స్తోత్ర సన్నతపాత్రి
 కనకాద్రి నగధీర కామినీమార
 సలలిత మందార దాసచకోర
 కలితగాన విమోచ కమలాధినాథ
 కరుణించుమనిసక్కు కాంతతానెపుడు
 కరుణాకరుని పాదకంద్యముల్ దలచు
 వలనెప్పగా బాను జలమాడువేళ
 సలలితంబుగజీర సవరించువేళ
 కన్నులకజ్జలం బులుదీర్చువేళ
 యన్నంగ తిలకంబు నెగిదిద్దువేళ
 పాలుపొప్ప జడయందు పువులుంచువేళ
 బహువిధాన్నంబులు బచరించువేళ
 యహరహంబును యాచి దేవునిదలచు
 పండరిపురవాస పాలించుమనుచు
 సండజయానతా సతిభక్తివేచు
 పాండురంగని భామ పలుమారు దలచి
 పండరిపురిబోవ కయనమయి నిలచు
 యివ్వధంబున సక్కు యెంతయుభక్తి
 నివ్వటిల్లగ పండరీశుని దలచు

జూచి సహింపక స్తుతలిని జాల|
 యేచుచూ నన్నపానాదులు నిడక|
 కష్టపెట్టుచునున్న కలికియావంత|
 నిష్ఠురంబు బల్క కెంతయుభక్తి|
 ననయంబు తనబుద్ధి హరియందు నిల్పి|
 యశ్యచింతలు లేక యవయవంబులనూ|
 తనయింటి పనులలో దగిలింపజేసి|
 మనసెల్ల హరిలోన మగ్నంబుజేసి|
 వనిత తానొకనాడు వాకిలియలుక|
 గని యత్త మొత్తగా దనమది దలచి|
 చిత్తంబు హరిపయిని జేర్చి యున్నట్టి|
 యుత్తమంతిగని యోగ్యగా లేక|
 లలన యల్ల చునుండు వలువనుదీసి,
 సలలితముగను నిల్లలుక లేదనుచు,
 సక్కుకెంతయు బాధ సలుపుచునుండు,
 యక్కటికముబూన కత్తయేవేళ,
 జలము దేబోయెడి జలజాక్షి పాత్ర|
 కలయకదూటిడి యతివను దిట్టి,
 సరసాన్నపానముల్ సరగున నిడక|
 పరమపాతకియత్త బాధలుపరచు,
 యిశ్వపౌరుషులనున్న యింతులుగూడి,

పరుగునవచ్చియా పాపాత్ముగాంచి,
 కోడలనిదియేమి కొమ్మగోచాల,
 'నాడిపోసెదవన వారలదిట్ట,
 కోడలిసక్కును గొట్టుచునుండు,
 వీడని యధికార వేగంబుచేత,
 మామభతకయుగూడి మగువను నెపుడు,
 బాములొనర్తుగు పరుషబాషలను,
 యిట్టియిక్కట్లను యింతిసహించి,
 దీటుముతోమదినినీ తీరుననెంచు'
 వీరున్నాపై ప్రేమ వారకజూప,
 శ్రీరమాశమమదిని జితంపమరతు,
 గాననిదేమీలు గానున్నదనుచు,
 మానకతనలోన మగువ యూహించి,
 'మోహమెట్లనుబాసి మోక్షార్థియగుచు,
 శ్రీహరిదలదితా చింతలువిడుచు'
 యీవిధంబగు శ్రమ కెంతయు నొర్చి,
 వేవిధంబులస్వాయి వేడెడుదాని,
 సఖులెల్లజూచియా సతికీట్టులనిరి'
 సుఖమును మాటయో సుదతినీవెరుగ,
 నకటనీతలిదంబు లాపులులేరె,
 యొకసారినినుజూడ యువిదరారేల,

వారుండుపురమేది వనితేయటన్న,
 హరికిట్లనిబల్కు వనజాయితాక్షి,
 త్రిండిపే రడగితే తప్పకవినుము,
 పండరినాథుండు పాండురంగండు,
 తల్లిపేరడగితే తరలాక్షివినుము,
 యల్లభక్తులకల్ప వల్లిశ్రీలక్ష్మి,
 వారిజాక్షిరొవిను వారుండునూగు,
 వరపండరండురో వనిత నిండంబు,
 వారికి శ్రీకుంభ ననుభలోసుతలు,
 వారిలోనేయొక బాలసూయమ్మ,
 యేలసూననుగాన కిసుమంత మరచి,
 రోలల నామణి యచటికినేగు,
 పాంధులగలరేని పణతీరోనాదు,
 బంధనమెరిగింతు బాపగయనుచు,
 యనితనవాతకల నాసక్కుబాయి,
 వనితలకెరిగించె వాత్సల్య ముగను,
 యిటులకొన్నిదినంబు లేగిపడప,
 పటుతరంబునవచ్చె బ్రహ్మాత్సవంబు,
 మరినామాధమాస శుక్ల పక్షమున,
 పరమపండరి క్షేత్ర వరమహాత్సవము,
 వేడుకజాతంగ వేగమెదనులు

యాదుచుయాసక్కు బాముమందిరము,
 తోవనుజనియట కావలనున్న,
 తోవగల్గినయట్టి తోటలోపలను,
 కొందగు సఖ్యముల్ కొమరొప్పుజేయ,
 కొండరుభక్తులు గోవిందువేడ,
 యిట్టివేళల యందు యిందీవరాక్షి,
 గట్టిగతనచేత గడవనుబూని,
 వలనెప్పవనము లోపలనుకాసార,
 జలముదెచ్చుటకునై జనియెనువేగ,
 యందున గలభక్త భ్రాదంబుగాంచి,
 వందనములు జేసి వనితమోదమున,
 కరమందు నున్న సుందరమయిన బిందె,
 నరగున యటువైచి సఖయతాభక్త
 వసులగూడిశ్రీహరిబాడి యాడి,
 పరవశంబయిమేను పఠతికంతంత,
 ఆనందబాష్పముల్ అతిథారగాగ్న,
 మేరున పులకలు మెల్లిననెగయ
 భజనజేయుచునుండ భక్తులుగూడి,
 గజరాజగామిని గృహమునుమరచి,
 యపుడుతనవెంట నేతెంచినట్టి,
 యొప్పులకుప్పుయకా యువిదయొకర్తు,

గృహమునకేగియా గతిఁదల్చి నంత,
 నుహహః యికేమాయె ననియత్తమామ,
 తమకుమారునిజూచి తగనిట్టులనిరి,
 క్రమముగా నిదిజెప్పు కథవినుమయ్య,
 నీవత్ని పండరి పురికేగునట్టి,
 పాపులదుష్టులపు భక్తులగూడి,
 శ్రీపతి భజనతా జేయచున్నట్టి,
 లీలజరించు నింతులుగలరె,
 కులమున కపకీర్తి కలికితాదెచ్చె,
 యిలనపకీర్తిబో నెలనాగనీవు,
 పలలితంబుగబోయి చయ్యనదెమ్ము,
 యనుచు దెల్పిననాత డతివేగమేగి,
 కనితన పత్నిని గదసితా కోప,
 ముచజడబట్టితా మూఁకతనీడ్చి!
 చెంపలువేయుచు చెలినింటికడకు,
 గొంపోయెనిదిచాల తెంపరియనుచు,
 యెలపండరీపురి బ్రహ్మాత్సముఁడు,
 యెలనాగబోవును యెంతయుభక్తి,
 పదునయిదు దినములు బాగుగానిక,
 వదలకజరుగును వై భవంబదట,
 గావుర హృదయ గట్టుపేమేలు

యీవనితనటంచు నెంతయుధలది।
 తలిదండ్రులగూడి దగవిచారించి।
 మెల్లన స్తంభాన మెలతనుగట్టి।
 బాధించిశ్రీశమనుని భటులచందమున।
 బాధకెంతయనొర్చి పణితా భక్తి।
 నేవేళనీశుని నెదనమ్మియుండె।
 యీవల బ్రహ్మార్ప వారంభమునను।
 హరిహయ బ్రహ్మరుద్రాది దేవతలు।
 బరువడి దివ్య విమానము లెక్కి।
 పండరిబ్రహ్మార్ప వంబుజాడంగ।
 పాండురంగనొశేవ బాగుగజేయ।
 వచ్చుదుండిరిచాల ముచ్చటగాను।
 సచ్చట గలయట్టి యఖిల భక్తులను।
 సంతోషమునను తంటురలు మీటుచును।
 నెంతయుభక్తి నాట్యములు సల్పుచును।
 పరమ పురుషాయని బ్రస్తుతింపుచును।
 బరమభక్తునిపాండు పతిగొల్పుచుండిరి।
 యిచ్చటనక్కుబా యెంతయుభక్తి।
 పచ్చెరిత్యనిమది జాలబ్రాధికంచె।
 జయభక్తమందార జయమహాద్ధార।
 జయనిత్య కళ్యాణ జయజగత్కాళి।

జయపద్మదళనేత్రీ జయనీలగాత్రీ।
 జయకరుణాపాంగ జయకీర్తి-సాంద్రీ।
 జయపాప సంహార జయశుభాకార।
 జయబాహు బలధుర్య జగదేక వీర్య।
 జయభోగ సుత్రాను జయగుణోద్ధామ।
 జయరమాఘాదయేశ జయచిహ్నకాశ।
 యనినినుకొని యూడ యలవియేనాకు।
 ననుకరుణించక నాపాలిదేవ।
 యనిసక్కు దాకర వీరపురమున।
 దనుప్రార్థనముజేయ దయతోడ శౌరి।
 తనకాంతకుక్మిణి గనియిట్టి లనియె।
 వనితశ్రీకరవీర పురముననున్న।
 ఘనమయిన భక్తితో కరకాంక్షి సక్కు।
 యరయంబు ప్రార్థింప చున్నదిదాని।
 యస్తమామబు మొగు జతిబాధ పరుప।
 చిత్తంబు నాపయిని జేర్చియేవేళ।
 నన్నుజూడగ గోరె నలినాక్షిగాన।
 సన్నిధికినిదెత్తు సఖయగో యిపుడే।
 యనెరుక్మిణితోడ నాపాండు విభుడు।
 పనిబూనిబల్కితా పండరివదలి।
 పరగనుత్సవము రేపనగనా రాత్రి।

కరివీరపురిజేరి నరివేషమహారి।
 సక్కుతా నివశించు నిక్కకునేని।
 మక్కువతో మందిరము కడనిలది।
 తనకరంబున కవాటంబు నట్టుమను।
 వినయాన నిట్లనె వెలదివినంగ।
 అమ్మలారా పాండురంగని కిప్రమ।
 బ్రహ్మాత్మవంబగు నిమ్మగనటకు।
 నెవ్వరయిననుజూడ నేతెంతురాయనుచు।
 సన్వనజాక్షుడు యతిప్రీతి సడుగ।
 సమాధియహరితోడ ననెయెనాసక్కు।
 యమ్మనే పండ్లరి కరిగెద ననిన।
 మానకస్తంభాన మగడునగగట్టె।
 యనిభాష్మధారలు యవనిపై గురియ।
 వనిత చింతింపనా వనజోన్మ వ్రుండు।
 పనిబూనియిట్లని పణితోబల్కె।
 కదలక నన్నయా కంబానగట్టి।
 ముడిముతోపండ్లరి పురిజేరివమ్మ।
 యనుచువాసుందరి పెనుబంధమూడ్చి।
 వనజాక్షుడపుడుతా వనిత యల్లుండె।
 వదలకయానాటి యువయంబునందు।
 మదనజనకుని గాంచి మరిసక్కు యనుచు।

యత్త మామలు పెక్కు గతులు దూరిగను
 నిత్తిరిహరిసక్కు బాయియట్లుండె
 యన్నగపదియేను దినములనుంచి
 యన్నంబెరుంగదీ యతివగాపుసను
 మృతిబొందగలదని మతితోనదలచి
 సతిగాంచికరుణతో పలియిట్టలనియె
 యిటుమీద పెద్దల మటుమాయజేసి
 యిటుబోకయుండుమా యతివయనంగ
 కపటనాటకధారి కపటంబుబూని
 సపియించుచున్నట్లు తలయూచగానే
 పాకంబులనుయూడ్చి పతియేగెసంత
 పాసుదేవుడుతన హృదయంబునందు
 యోచించెనిట్లని యూహలేపార
 గాచెర్యలనుజూడ నాతితాగోరె
 కృపమానియిపుడ దృశ్యంబైతినేని
 యపకీర్తిపాలగు నాసతిసక్కు
 యనిమదియోచించి యంబుజోదరును
 విషయానపనులెల్ల వేడ్కతోదీర్చి
 పాకంబులనునర్చి పతికత్తమామ
 క్షేమనంబున నింపుతోబెట్టి
 మగువరా భుజియించి పగలనుమాని

మగనియొద్దనుజేరి తగుభక్తితోడ,
 పాదపద్మంబులు బాగుగానుత్తి,
 శేదదేర్చెనుసక్కు చెలివలెహరియు,
 తదనంతరముసక్కు బాయితానేగు,
 యదనునహరికీర్తనంబుజేయుచును,
 పంజరిచేరెను నిండువేడుకను,
 యండజమాన తానేగుచుతోవ,
 మందారజంబీర మరువకవక్షి,
 కుందనింబకథంబ కురువకాశోక,
 పున్నాగహింతాల పెలుచయినమంచి,
 సన్నజాజులుమల్లె చామంతిలతలు,
 పలుతెరంగులగూయు పక్షిజాతములు,
 యలయకధ్వంచేయు నభికులంబులను,
 గనుగొని యుట్లని కాంతతాబలిక,
 వనజోదరునిగను వాంఛలుప్పొంగ,
 తనదుదివ్యాదరాంతరమందు నఖిల,
 వనజభవాండముల్ వహించువాడు,
 సరసకైవల్య బంధురయోగిచిత్త,
 సరసిజంబులనెపుడు జెరియించువాడు,
 తనువేడుభక్తుల దైవారగాచి,
 యనయంబుమోక్ష ప్రాప్తులజేయువాడు

నివశించుపండరి నిలయఁబుచ్చోట,
 కావలనెంతటగల్గు యనతిదూరంబు,
 వినియెదఁజెల్పరే వేడ్కతోమీరు,
 ఘననికుంజములార కరుణతోనిపుడు,
 యనిబల్కియతివతఁ హరిమోసపుచ్చి,
 జనెననియూహించి చెలియిట్టలనియె,
 జీమూతగానరే దివ్య చారితురీ,
 రామామనోహరు రమణీయగాతురీ,
 వేదంబగానవే వేదాంతవేద్యు,
 నాదిదేవునిహరి నచ్యుతునజని,
 కౌశికగానవే కాంచనచేలు,
 కౌశికార్చితపద కమలజుహరిని,
 యనిభక్తిచేతస్మయత్వంబునెంది,
 గిన్నఁజెల్లనుహరిగా దోచిమరల,
 గాకున్నయటులయిన గాంత యాపైని,
 పూనకకాసార మరభూములందు,
 దిరుగుచుసచ్చోట దవిలిచరించు,
 వరమృగపక్షుల వనితతాగాంచి,
 శ్రీకుంజరములార శింగంబులార,
 శూకరభల్లూక శరభంబులార,
 కాకఘూకములార కలహంసలార,

కోకిలతేలులార కోకంబులార!
 శుకశారికమయూర వికవేణులార!
 సకలాంతర్యామి సత్రప్తభునీశు!
 యకలంకుగానరా యనికాననంబు!
 ప్రకటితంబుగదాటి పణతితానేగ!
 తెలతెలవారె దిక్కులుతెల్లనయ్యె!
 పలుతెరంగులగూసె పక్షిజాతములు!
 గగనకామినిదాల్చు ఘనమైనకత్న!
 శగయనంగనువెల్లె నభముచరవి!
 యుదయమౌమాగ్ధాన దరుణితానే!
 బరగపండరిపుర వరమునచేరి!
 గంపుగురిపులుజేరి కోర్కెతోహరివి!
 యింపుతోభజియించె విప్రీవుంగవుల!
 పద్మాసనంబున బరగగూర్చుండి!
 పద్మాక్షుచతులు తప్పకసేయువారి!
 కరములుముకుళించి కన్నులుమూసి!
 చీరభక్తిభజనలు జేసెనువారి!
 చనిచనిముండర సదృక్తవరుల!
 గనుగొనిమదిలోన కడుసంతసిల్లి!
 తప్పకసాష్టాంగ దండంబులిడుచు!
 యస్పరిమధ్యను యలరారునట్టి!

దేవళంబును శేరి తోయ్యరిభక్తి!
 భావజనుకుని పార్థివచెన్ద్రుని!
 ఆదినారాయణ వేదాంతవేద్య!
 మాధవశ్రీహరి మంజులగాత్ర!
 సంకర్షణాచ్యుత శంకరవినుతా!
 పంకజనాథ గోపాలనర్వేశ!
 సహజనిర్మలగాత్ర సత్యస్వరూప!
 అహిరాదశయన విహంగతురంగా!
 ఆదిసోమకుడు వేదములు మృచ్చిలగా!
 మాధవమత్యావ తారమైనీవు!
 జలనిధిజొచ్చి సోమకుచటుజంపి!
 యిలవేదములు నజనకిచ్చితివీవే!
 అమరానురుగూడి యబ్ధినిదరున!
 విమలేంద్రకూర్మమై వెలసితివీవే!
 ధరణియల్ల నుచాప నగజుట్టుమండ!
 వరహమైవనుజుని వధియించితివే!
 పరమధక్తుకు ప్రహ్లాదుండువేద!
 నరమృగమై యనురునిద్రుంచితివే!
 పరగవామనుడవై బలినుద్దేశి!
 ధరణిమూడడుగులు దానంబువేడి!
 దానపుధరణికి ద్రొక్కితివీవే!

మానకఖలులెల్ల మహిమిందగాంచి
 పరశురాముండవై పరగజన్మించి
 నరవరులను నిర్వసి యెక్క-మాను
 చెంచాడినట్టి ప్రపంచుడవీవే
 దంకిగారామసుత్ ధరనెల్ల నింకి
 మునులనుసురలను ముససిబాధించా
 యినకులంబునబుట్టి జనకునియూజ్ఞ,
 కాననంబునకు కర్కితోనేగి,
 మానకదనుజుల మడియించితేవే,
 వనుదేవదేవకి సుతుడవైపుట్టి,
 యనుగులజంపిన యాహరివీవే,
 బుద్ధరూపముదాల్చి పువరస్త్రీలా,
 బుద్ధులుహరియించ జాన్తుండవీవే
 కలియుగమందలి ఖలులనడంప
 కల్కిరూపముదాల్చు ఘనుడవునీవే
 భువిస్థావరములు జంగములునునీవే,
 యవనియాకాశంబు యబ్దులునీవే
 నినుగొనియాడంగ నేనెంతదాన,
 సనురక్షింపవే నాపాలిరంగా,
 యిల్లువాకలినీవే ఇష్టులునీవే
 తల్లిదండ్రియు గురుడైవమునీవే,

దీపితంబుగనునా దేహమ్మండగను|
 నీపాదసేవనే నెడబాయదేవా|
 సదమలనిన్నునీ జన్మావవిడచి|
 పొనలుచుకరవీర పురముకేళోన|
 యనిభక్తిపరవశమై మేనున వడక|
 చనువునహరికి సాష్టాంగంబు జేసి|
 సదములపైకలు బ్రాణంబువిడచె|
 సదమలంబుగభక్తి జరులెల్లబొగడ|
 అప్పుడాగుడినుండు అచ్చకులెల్ల|
 తప్పక ప్రేతము దయతోడ జూచి|
 బాసలబిలపించి పణతినావలకు|
 నేపునగొనిపోయి లెల్లరుగూడి|
 కరవీర పురమున కల్కినెరుంగు|
 వరబ్రాహ్మణోత్తముల్ వద్దనుజేరి|
 జలగుచుభీమా జలంబులయందు,
 యలప్రేతమును స్తానమాడించిమించి,
 తిరువణిశ్రీ చూడా మరయంగబెట్టి|
 కరమరుదుగను సంస్కారముల్ జేయ,
 బ్రహ్మ రథంబుపై ప్రేతంబునుంచి|
 బ్రాహ్మణుల్ పండరి పురిచుట్టుదిప్పి,
 వరభీమ తిరాన వనితనుదించి,

సరలిగనగ్ని సంస్కారముల్ జేసి,
 ఆసాధ్యమణివస్త్ర భూషణంబులును,
 'భూసురుల్ తమవెంట పాలుపొప్పగొనుచు'
 వరపండరిని బాసి వేళంబజనిరి,
 కరవీరపురిసక్కు గతిదెల్పగోరి,
 పారులేగిననంత వద్మడళాక్షి,
 శ్రీ కుక్కిణ్ణిని చింతించెచుదిని,
 యెన్ని దినములేగ వన్నగళయను,
 డేన్నగరాడాయె నేలకోయనుచు,
 మదికెంచిచూడగా వదలకసక్కు,
 మురిరంబునదాను మగువయట్లొడి,
 సేవజేయువిధంబు చెలితానుగాంచి,
 భానంబుననుచాల పరి తపింపుచును,
 ఆ గేశముఖమునా అఖిలభక్తులను,
 తావించి యిట్లని రమణితాబలెక్కు,
 పొడరినాధుండు భక్తికి జిక్కి,
 డింగిగనక్కింట దక్కియున్నాడు,
 య త్రమామయుపతి నతివబాధింపై,
 వ్రతలపడుచుతా నునరంగనేగి,
 కిక్కుబంధనములు జెయ్యస నూడ్చి,
 యక్కడ నున్నాడు యతివపైవీరి,

యనుచు నవ్వాతలు యతివశాదల్పి,
 వసజాక్షుశిష్యువచ్చు వలనునెరిగింతు,
 వినుడని యిట్లని వినుపింపదొడగ,
 అనఘాస్తులార మీరందరు వేగ,
 యలస్మశానము కేగియస్తులనెల్లా,
 కలయంగ గాంచి కర్ణముకడ నిడనా,
 యంగనయస్తులు యలరుచుపాండు,
 రంగరంగాయని రయమున బల్కు,
 సవిహారి సన్నిధి కరయంగ వెచ్చి,
 యువిదరూపముగాను యొసరించిభక్తి,
 భజనలు జేసిన పగతి జీవించి,
 నిజమందిరముకేగు నిటువచ్చు హరియు,
 అనియిట్లు రుక్మిణి యాశ్చ నికంగ,
 జనిప్రేత భూమిని చెలియహస్తులను.
 గనిచెవి చెంతను గ్రమ్మర నిడనా,
 వనితహస్తులుహరి వర్షించె నిట్లూ,
 వేదానవేద్యనీ పాదంబులెపుడు,
 నాథానమనినమ్మి తచ్చుతరంగా,
 యిందు ముందుననేను నెరిజేయుపాప,
 బృందంబుబాపి యింపొంద నన్నేలు,
 కన్నయోనులనెల్ల నన్నుద్రోయకను,

విన్నపమాలించి వేగరక్షించు!
 దాసానుకూలనన్ గాసిబెట్టకను!
 దోసంబులెల్లను దొలగించిగావు!
 యనిభజించెడునక్కు అస్తులన్నియును!
 పనిబూనిభక్తులు పరగంగనే రి!
 రంగనిసన్నిధి పొంగుచునిడియూ!
 సంగీతములపాండు రంగనివేడా!
 కమలగర్భనిగన్న భూరుడుయావేళ!
 కమలాక్షిసక్కుకు గ్రక్కునప్రాణ!
 ములనెసంగియుభక్త ముఖ్యులనెదుట!
 నిలిపినవారంత నిశ్చేష్టులగుచు!
 పలువిధములపాండు సతినుతియించి!
 యలనాగతాలేచి యంతయుభక్తి!
 భజనజేసెనుపాండు రంగా యటంచు!
 యచటివారలుజూచి హాశ్చర్యమొంద!
 యంతశ్రీగుక్మిణి యెంతయుపేమ!
 శాంతామణినిజూచి ఘనముగా బల్కె!
 కమలాక్షినీవు యిక్కడకేగు దెంచి!
 యమతేంద్రవంద్యుని యర్చించిభక్తి!
 జేవేశనిన్ను యీ దేహముండగను!
 శేను విదువగజాల నిక్కమిహమాట!

యనుచువైరాగ్యాన యతివబల్కితివి
 ఘృషాండుపతిమోల గావుననిపుడు
 శపదమీడేరె మరుజన్మంబు గలిగె
 చపలాక్షి పురికిపు సరగునజనుము
 యని వచించినలక్షి ఘనమృదూక్తులను
 పసజాక్షియాలించి ఘనమయినభక్తి
 కరయుగంబులమోడ్చి కల్కికిమోడ్చి
 పరమభక్తులకు జోహారులొనర్చి
 కరవీరపురికేగ గ్రీకున కదలె
 పరమేశ్వరునిపాండు పతిభజంపుచును
 నీపదంబులనేవ నేడునాకబ్బె
 యాపదలనుబాసె యమిత దయాళు
 యని వినుతింపుచు యతివతానేగ
 కనకాంబరుడుగంగ ఘటముచేబూని
 సలలితంబగు కృష్ణ సరసకునరిగి
 జలజాక్షుడునుసక్కు సంధించిరచట
 మాయలహరిసక్కు బాయికిట్లనియె
 పోయివచ్చితెపాండు పురికిపునీతి
 రంగనిమససార రమణిరోగంటె
 మంగళకరమై మగువ యొప్పినదే
 యనిహరుసక్కును పడుగనిట్లనియె

మానసహరునితో మగువయాసక్కు-
 ధరనీదుదయచేత తరుణిరోవినునూ-
 పరగ బ్రహ్మోత్సవము పండిరిగంటి-
 బరువడియిటువలే వ్రతివత్సరంబు-
 మరువకయంపు మా మగువరోయనుచో-
 హారి పదంబులకునూ యతివసాస్థాంగ-
 మెరిగిలేవకయాన్న మురహారిప్రేమ-
 కరయుగంబులుజూచి కలికినియెత్తి-
 వరరూపమినుమాని వనజాక్షుడంతా-
 వ్రత్యక్షుమయి నిలచె పడతికట్టెదుట-

సమాప్తము.

సుందరుల'

హిందూ సుందరి'

రమణాల

మందారము!!

యాదరణము!!!

౫౨౨

ఇదిప్రత్యేకము స్త్రీలకొకట ప్రచురింపఁ బడు మాసపత్రిక. విడుదల
 ముఖ్యము క్రిమితి మొసలిగంటి కామా బాహుమ్యుగాయ దీనికి సంపాదకు
 రాలు. ఇందు పాతివ్రత్యము, దైవభక్తి, గృహిణీధర్మములు, శిశుపాష
 ణము, గృహనిర్వాహక విధులు మొదలయిన స్త్రీలకర్తవ్యతోపయుక్త
 ములగు విషయములు పండితులగు శారీమణులచే వ్రాయఁబడు చుండు
 ను. పురాణకథలు, నవీన చరిత్రలు, ప్రభాసనములు, పద్యములు, ఉప
 న్యాసములు, సాధ్యమణుల జీవితము, ఇందువిశేషముగనుండును మట్టు
 పనులు నేర్పుకొనువిధము, పూలచెట్లబెంచుకీతి, ఉపాధ్యాయుఁడక్క
 రలేకుండ విషయము బోధపడునంత సరసముగాబొమ్మలతో వ్రాయఁబ
 డును. మంగళహారతులు, కీర్తనలు, పాటలు, మొదలగునవి యుండు
 ను. ఈవిషయ మావిషయమన నేల అతివలకర్తంతోవ్యక్తములగు అన్ని
 విషయము లిందుండును. చదువు నేర్చిన ప్రతిస్త్రీ చేతనుండవలసిగది.

చందాపద్ధతులు.

చందాదారులకు సం॥కి పోష్టేజితో 2రూపాయలు.

అభిమానులకు సం॥కి 5రూపాయలు.

పోషకులకు సం॥కి 10రూపాయలు.

వలయువారు

మేనేజరు

స్వతిరాజు సీతారామయ్య

హిందూసుందరి ఆఫీసుకంటేరు.

కంటేరు బ్రాంచిపోష్టు కృష్ణా.

10718

